

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25CoP/21/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4223200764
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4223200764.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Malíkovej a sudkýň JUDr. Sone Vackovej a JUDr. Lenky Halmešovej v právnej veci navrhovateľky: O. I. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XX, XXX XX D. R., adresa na doručovanie: Z. X., XXX XX G., proti manželovi: U. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XX, XXX XX D. R., o návrhu navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky (ďalej „súd prvej inštancie“) zo dňa 30. marca 2023 pod č.k. 15Pc/26/2023-49 (ďalej „uznesenie súdu prvej inštancie“), takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 2 ods. 1, § 366, CMP, § 324 ods. 1, 3, § 325 ods. 1, 2, § 326 ods. 1, 2, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, 2 CSP, § 71 ods. 1, 2 Zákona o rodine.

1.1. Uviedol, že navrhovateľka sa návrhom doručeným Okresnému súdu Komárno dňa 09.03.2023 domáhala okrem návrhu vo veci samej aj nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd uložil manželovi dočasne povinnosť prispievať na výživu manželky sumou 200 eur mesačne vždy do dvadsiateho dňa v mesiaci vopred. Dospel k záveru, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nutné, aby boli osvedčené aspoň také základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdivosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že je tu existencia nebezpečenstva bezprostrednej ujmy. Mal za to, že navrhovateľka neosvedčila skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania. Bolo potrebné vyhodnotiť, či a v akom rozsahu sú ohrozené základné existenčné potreby navrhovateľky - manželky a posúdiť ich dôvody.

1.2. Dodal, že príjem manžela dosahuje podľa jeho vyjadrenia v konaní o rozvod manželstva vedeného pod sp.zn. 8P/201/2022 sumu 3.500 eur mesačne za prenájom nehnuteľnosti a cca 50 eur mesačne z jeho podnikateľskej činnosti. Mesačný príjem navrhovateľky tvoria rodinné prídavky vo výške 240 eur mesačne a príležitostné fotografovanie za obdobie od začiatku roka 2023 do marca 2023 vo výške 90 eur. Odsťahovaním sa manželky zo spoločnej domácnosti sa znížila jej životná úroveň o príjem manžela, dôvodom zamietnutia návrhu však nebola finančná situácia manžela, ale samotná miera ohrozenia základných existenčných potrieb navrhovateľky, ktorá dobrovoľne opustila spoločnú domácnosť, v dôsledku čoho jej vznikli zvýšené výdavky na stravovanie, domácnosť a hlavne na prenájom bytu vo výške 480 eur, resp. do októbra 2023 vo výške 130 eur mesačne. Vzhľadom na rodičovskú dovolenku a starostlivosť o spoločné maloleté deti manželov nemá navrhovateľka také možnosti získania príjmu ako ich má manžel. Napriek tomu, že súd pri určení výživného neodkladným opatrením nevychádza z pomerov oprávnenej a povinnej osoby (z dôvodu požiadavky rýchlosti), z konania o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletému na čas po rozvode zistil, že manžel uhrádza úver vzťahujúci sa k rodinnému domu, ktorý je v BSM manželov a za tento uhrádza aj náklady spojené s jeho užívaním. Týmito úhradami čiastočne prispieva aj na výživu manželky, a to z dôvodu, že

prispieva na nehnuteľnosť, ktorá je aj vo vlastníctve manželky a splácaním úveru manžel zabezpečuje, aby vlastníctvo manželov k nehnuteľnosti nebolo ohrozené a naďalej trvalo. Neodkladné opatrenie neprejudikuje práva ani jedného z účastníkov a ani práva tretích osôb a svoje opodstatnenie stráca, keď súd poskytne ohrozeným alebo porušeným právam definitívnu ochranu preto nie je rozhodnutím konečným. V danom prípade na základe navrhovateľkou predložených listinných dôkazov a opísaných skutočností nepovažoval potrebu bezodkladnej a dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi zo strany navrhovateľky za preukázanú. Dodal, že otázka určenia výživného do budúcnosti bude predmetom dokazovania v konaní vo veci samej.

1.3. Pokiaľ ide o nemožnosť zabezpečenia potrieb maloletých detí zo strany matky, na ktorú navrhovateľka poukázala vo svojom návrhu, zastal názor, že výživné na manželku upravené neodkladným opatrením nemá slúžiť na pokrytie týchto výdavkov matky. Vyživovacia povinnosť maloletých detí je riešená neodkladným opatrením v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 11P/191/2022, v ktorom bol manžel navrhovateľky zaviazaný k plateniu výživného na maloleté deti vo výške 50 eur mesačne na každé dieťa, ktorých úhradu aj sama navrhovateľka potvrdila. Poukázal na skutočnosť, že maloletý V. O. zostal bývať po matkinom odsťahovaní zo spoločnej domácnosti s otcom a teda s tým spojené náklady znáša manžel navrhovateľky. Aj v prípade určenia výživného na manželku, by nárok navrhovateľke zanikol právoplatnosťou rozsudku o rozvode manželstva účastníkov konania. V konaní o rozvod manželstva je termín pojednávania určený na 09.05.2023. Keďže neboli splnené kumulatívne všetky podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. O trovách konania si vymienil rozhodnúť v konečnom rozhodnutí vo veci samej.

2. Uznesenie súdu prvej inštancie napadla v zákonnej lehote odvolaním navrhovateľka, ktorá žiadala napadnuté rozhodnutie zmeniť a uložiť manželovi povinnosť prispievať jej na výživu 200 eur mesačne.

2.1. Namietala, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Manžel si neplnil svoju vyživovaciu povinnosť voči nej ani deťom, prípadne len v minimálnom rozsahu. Jej odchod zo spoločnej domácnosti nebol dobrovoľným rozhodnutím, ale bol vynútený dlhodobým správaním manžela. Jej životná úroveň sa neznížila až v dôsledku odsťahovania zo spoločnej domácnosti, táto bola na najnižšej - základnej úrovni už v dobe, keď žila s manželom v spoločnej domácnosti. Podľa názoru súdu jej mesačný príjem tvoriaci prídavky na deti vo výške 240 eur je postačujúci na zabezpečenie jej základných potrieb a výživy. Tento príjem nie je určený na pokrytie jej potrieb a teda na zabezpečenie jej základných existenčných potrieb nemá žiadne príjmy. Súd tak dospel k nesprávnym zisteniam vo výške jej príjmu ako aj k nesprávnemu záveru, že nie sú ohrozené jej základné existenčné potreby. Sociálnu pomoc jej poskytla nezisková organizácia Y., n.o., ktoré jej zabezpečilo bývanie v byte v G., kde jej Y. prispieva na nájomné a poskytlo jej a deťom potravinové pomoc, drogériu a hygienické potreby, ako aj finančnú pomoc vo výške 100 eur. To by nebolo potrebné, ak by mala príjem postačujúci na zabezpečenie základných životných potrieb. Manžel si neplní vyživovaciu povinnosť voči nej ako manželke a z objektívnych dôvodov nie je možné, aby pri starostlivosti o dve postihnuté deti našla zamestnanie, teda nemá žiaden príjem, z ktorého by si mohla zabezpečiť základné existenčné potreby.

2.2. Rozhodnutie súdu prvej inštancie tak vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedla, že manželia majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť, ktorú si manžel dlhodobo neplní. Skutočnosť, že sú v rozvodovom konaní nie je dôvodom oprávňujúcim manžela neplniť si vyživovaciu povinnosť, naopak táto skutočnosť osvedčuje potrebu bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania. Mala za to, že skutočnosti boli osvedčené listinnými dôkazmi, lustráciou súdnych konaní a oboznámením sa s obsahom súdnych spisov vedených pod sp.zn. 8P/201/2022 a 11P/191/2022.

3. K odvolaniu navrhovateľky sa manžel písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom konania v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, neviazaný rozsahom odvolania (§ 65 CMP), neviazaný dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), viazaný stavom v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie (§ 329 ods. 2 CSP), prejednal odvolanie navrhovateľky bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP). Dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

5. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

9. Podľa § 71 ods. 1 Zákona o rodine, manželia majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť. Ak jeden z manželov túto povinnosť neplní, súd na návrh niektorého z nich určí jej rozsah tak, aby životná úroveň oboch manželov bola v zásade rovnaká. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliadne na starostlivosť o domácnosť.

10. V danej veci sa navrhovateľka návrhom doručeným Okresnému súdu Komárno dňa 09.03.2023 domáhala v rámci konania o určenie výživného na manželku nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým žiadala uložiť manželovi povinnosť prispievať na jej výživu sumou 200 eur mesačne. Dňa 13.03.2023 postúpil Okresný súd Komárno vec miestne príslušnému súdu, Okresnému súdu Nové Zámky. Po vykonaní lustrácie súd prvej inštancie rozhodol napadnutým uznesením tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

11. Nariadiť neodkladné opatrenie je podľa zákonných predpokladov prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa potvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi, tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu, ktorá je potrebná a v právnych vzťahoch medzi účastníkmi nevytvorí nenávratný stav. Navrhovateľ neodkladného opatrenia musí mať právny záujem na neodkladnom opatrení, t.j. musí osvedčiť potrebnosť dočasnej úpravy pomerov účastníkov z dôvodu, aby sa neskúmali iné záujmy na vydanie takéhoto rozhodnutia súdu.

11.1. Oprávneným z vyživovacej povinnosti je v prípade konania o návrhu na výživné na manžela druhý manžel. Aktívna legitímácia vzniká, ak je jeho životná úroveň nižšia než životná úroveň druhého manžela, resp. ak mu druhý manžel neprispieva na výživu tak, aby ich životná úroveň bola zásadne rovnaká. Povinným je druhý manžel. Takáto vyživovacia povinnosť medzi manželmi zaniká okrem iného aj rozvodom manželstva.

12. Odvolací súd, zaoberajúc sa vecou z hľadiska vyššie uvedených zákonných ustanovení a skutkových okolností, dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne. Je nesporné, že manželia majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť. Navrhovateľka však k svojmu návrhu na začatie konania o určenie výživného na manželku, ktorého súčasťou bol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vôbec nezdokladovala, okrem predloženia zmluvy o krátkodobom nájme bytu, ktorý navyše ani nie je datovaný ani podpísaný prenajímateľom, žiadne svoje ďalšie osobné pomery, príjmy, ani výdavky. Predložila potvrdenie z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky o jej zaradení do evidencie uchádzačov o zamestnanie odo dňa 16.02.2023. K návrhu pripojila sobášny list, rodné listy detí, lekárske správy týkajúce sa zdravotného stavu maloletých Johanny a Natanaela, zoznam vecí a poplatkov potrebných pre maloletých navštevujúcich Špeciálnu základnú školu s materskou školou a potvrdenie o návšteve tejto školy, posudok pre ÚPSVaR, podľa ktorého sa odporúča peňažný príspevok na opatrovanie. Ďalej predložila správy z diagnostického vyšetrenia maloletých. Tieto doklady sa však týkali maloletých detí, ktoré majú zdravotné postihnutie, netýkali sa jej pomerov. Navrhovateľka vzhľadom k uvedenému nedoložila žiadne ďalšie doklady, ktoré by preukazovali aké má mesačné výdavky na stravu, ošatenie, hygienické potreby, aké má mesačné platby v súvislosti s aktuálnym bývaním, energiami, atď. Tieto skutočnosti je potrebné k návrhu pripojiť a osvedčiť tak potrebu neodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania. Navrhovateľka tak vôbec neosvedčila, v čom došlo k zmene jej pomerov, hoci to v návrhu konštatuje, žiadnym spôsobom jej aktuálnu životnú situáciu nepodložila. Súd nemôže rozhodovať len na základe jej tvrdení. Navrhovateľka neosvedčila potrebu dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania, neosvedčila tak skutočnosti, ktoré odôvodňujú nariadenie neodkladného opatrenia.

12.1. Súd prvej inštancie tak dospel k správne právnemu názoru, ak zhodnotil, že navrhovateľka neosvedčila skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné priznať jej výživné na manželku. Navrhovateľkou tvrdené skutočnosti budú predmetom konania vo veci samej. Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí mať súd minimálne osvedčené pomery účastníkov konania,

pre jeho rozhodnutie nepostačujú len tvrdenia navrhovateľky. Vzhľadom k uvedenému súd na námietky uvedené v odvolaní nemohol prihliadať.

13. Z uvedených dôvodov odvolací súd, rozhodujúc o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia dospel k záveru, že navrhovateľka nepreukázala splnenie podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia, t.j. neuniesla dôkazné bremeno v preukázaní potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania, resp. v preukázaní obavy, že výkon rozhodnutia (exekúcia) bude ohrozená. Odvolací súd preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil. Odvolací súd záverom poznamenáva, že ostatnými, navrhovateľkou tvrdenými skutočnosťami sa bude zaoberať súd prvej inštancie pri rozhodovaní o jej návrhu vo veci samej, ktorým je návrh na určenie výživného na manželku.

14. Na dôvažok odvolací súd dodáva, že manželstvo navrhovateľky a jej manžela bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky č.k. 8P/201/2022-251 zo dňa 09.05.2023, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 16.05.2023. Zároveň boli upravené aj práva a povinnosti k maloletým deťom a na výživu maloletej M. a maloletého D. bol otec zaviazaný prispievať na každého sumou 300 eur mesačne. 14.1. Nakoľko vyživovacia povinnosť medzi manželmi zaniká okrem iného aj rozvodom manželstva, výživné na manželku by dňom 16.05.2023 strácalo právny podklad. Zánikom manželstva zanikajú všetky osobné a osobnomajetkové práva a povinnosti manželov. Zaniká teda aj vzájomná vyživovacia povinnosť medzi manželmi, ktorá má manželom zabezpečiť zásadne rovnakú životnú úroveň. Solidarita ako charakteristický znak manželských vzťahov sa ale môže v obmedzenej podobe preniesť aj do času po zániku manželstva za podmienok určených ustanovením § 72 Zákona o rodine, podľa ktorého rozvedený manžel, ktorý nie je schopný sám sa živiť, môže žiadať od bývalého manžela, aby mu prispieval na primeranú výživu podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Navrhovateľka tak po rozvode manželstva môže žiadať príspevok na výživu rozvedeného manžela.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).